

ריכוז התייחסויות חברי האיגוד למרכזי התכנון והיעוץ של משרד הפנים

נכתב על ידי אדר' עמוס ברנדייס, יו"ר איגוד המתכננים בישראל, על בסיס הערות כתובות של חברי האיגוד ודיונים שהתנהלו באיגוד

נושא	הערות/ התייחסויות
<p>מורכבות הגשת חומר למכרז וערבויות</p>	<p>1. <u>מורכבות כללית ומידת ההשקעה הנדרשת</u></p> <p><u>הבעיות</u></p> <p>א. כמות העבודה הנדרשת להגשת הצעה הינה עצומה (לפי אומדן של משרד שהגיש הצעות רבות הינה בסדר גודל של כ- 70,000 ש"ח + מע"מ). מכרזי משרד הפנים מורכבים לאין שיעור ממכרזים של משרדי ממשלה אחרים אשר בחלקם אף בוחרים מתכננים ללא מכרז כלל (תכנון פטור ממכרז) או בהליך פשוט אשר דורש השקעה של מספר עשרות שעות עבודה בלבד של המשרד המגיש. מתכננים רבים מוותרים על הגשת הצעה מכיוון שאינם רוצים או יכולים להשקיע כמות עבודה וכסף שכזו בהגשת הצעה למשרד הפנים. משרדים קטנים כלל אינם יכולים להתחרות במכרזים אלה. הבעייה העיקרית הינה כמות העבודה הנדרשת לצירוף המסמכים המשפטיים והפרוצדוראליים.</p> <p>ב. בעוד ששיקול האיכות מהווה כיום 80% מציון הבחירה של המתכנן, מידת ההשקעה הנדרשת בעת הכנת ההצעה במרכיבים המשפטיים והכספיים הינה ביחס הפוך לשיעור זה. הדבר פוגע בחלק המקצועי והערכי של ההצעה וסביר להניח שאיכות ההצעות נמוכה יותר בעקבות זאת. אפילו המפרטים של משרד הפנים למכרז הינם בסדר גודל של 90-100 עמודים, לא כל שכן כמות הדפים הנדרשת בהצעת המתכנן למכרז.</p> <p>ג. איגוד המתכננים מבקש לדעת כיצד משרד הפנים נערך ליישום התקנות החדשות שאושרו לאחרונה בכנסת ביחס לבחירת מתכננים: 3 דרגות לבחירת מתכננים - עד 1.5 מלש"ח בחירת מתכנן ממאגר מתכננים; 1.5-3 מלש"ח מכרז סגור; מעל 3 מלש"ח מכרז פומבי.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u></p> <p>א. לפשט את מפרט המכרז והנדרש מההצעות באופן ניכר. מכיוון שלמכרזים מצורף חוזה עליו המתכנן נדרש לחתום מראש, מרבית המרכיבים הפרוצדוראליים שנדרש המתכנן לצרף להצעה מיותרים. ממילא עם בחירת המתכנן מה שיקבע יהיה החוזה החתום.</p> <p>ב. כניסתן לתוקף של התקנות החדשות שאושרו בכנסת בעקבות ועדת זיילר מהווה הזדמנות לפישוט ההליכים. ניתן לדרוש את כל האישורים ממי שמבקש להתקבל למאגר המתכננים ובכך לוותר על הגשת המסמכים מחדש בעת הגשת הצעות למכרזים. אפשר לבקש פעם ב- 4 שנים עדכון המסמכים. כך גם מקובל במשרדי הממשלה האחרים המנהלים מאגר מתכננים.</p>
	<p>2. <u>תשלום בעד הגשת הצעות למכרז</u></p> <p><u>הבעיות</u></p> <p>א. בגלל כמות העבודה העצומה הנדרשת להגשת הצעות למכרז מתכננים רבים אינם ניגשים למכרזי משרד הפנים ומעדיפים לעבוד עם משרדי ממשלה אחרים. במיוחד נכון הדבר לגבי מתכננים העמוסים בעבודה (אשר סביר להניח שהדבר מעיד על כך שהינם טובים ומבוקשים) וכן לגבי משרדי תכנון קטנים (אשר אינם יכולים להרשות לעצמם השבתת המשרד לצורך הגשת הצעה).</p> <p><u>הצעות לפתרון</u></p> <p>א. להציע תשלום הוגן עבור הגשת הצעות (במכרזים סגורים) בכדי לעודד הגשת הצעות, לשפר את איכותן, ולפזות את המתכנן על כמות העבודה הגדולה הנדרשת. מקובל למשל בתחרויות תכנון שיוזמים גופים ממלכתיים וציבוריים.</p>

איגוד המתכננים בישראל

رابطة المخططين في اسرائيل

ISRAEL PLANNERS ASSOCIATION

3. ערביות

הבעיות

- א. ערביות הצעה - הגשת הערביות כרוכה בהוצאה גדולה (אלפי ש"ח) ע"י כל אחד מהמשרדים המשתתפים, וחלק מהמשרדים מתקשים לגייס ערביות אלו. מעבר לכך נראה שהערביות מיותרות שכן לא נראה סביר שמתכנן שיזכה בעבודה יסוג מהצעתו או שהערבות תחולט ע"י משרד הפנים (ככל הידוע הדבר לא קרה מעולם). הרי ברור למתכנן שבמקרה יסוג לא יפנו אליו יותר להגשת הצעות.
- ב. ערביות ביצוע - משרד הפנים הינו כנראה המשרד הממשלתי היחיד הדורש זאת ממתכננים. על פי הוראות החשב הכללי (הוראה 7.4.15, סעיף 4.9) בשירותי ייעוץ ובשירותי מומחים לא תחול החובה לדרוש ערבות ביצוע ובמקומה ניתן יהיה לדרוש ביטוח אחריות מקצועית, שהמוטב בה הוא הממשלה. משרד הפנים דורש במכרזים שלו את שניהם. ממשרד התכנון נדרש לכבול בבנק בטחונות לשנים ארוכות ובעלות גבוהה. מעבר לכך מרבית הערבות היא כנגד תמורה של אחרים (יועצים) ולא ניתן לגלגל הוצאה זו הלאה אליהם. הרי ברור שמתכנן שלא יעמוד בהתחייבויותיו תופסק עבודתו ולא ילקח שוב ע"י משרד הפנים, ובמדינה קטנה כמו שלנו גם שמו הטוב יפגע. לפיכך ראוי להתייחס אל המתכננים אחרת מאשר אל "קבלני ביצוע".
- ג. משרדים שלהם כמה פרוייקטים במקביל מתקשים עוד יותר בגיוס ערביות.
- ד. גובה הערבות במכרזים האחרונים זהה בכל המכרזים - ללא קשר להיקפם (100,000 ₪). אין לכך הצדקה ומשרדים קטנים אינם יכולים לגייס ערבות בהיקף זה. הוראות החשב הכללי מגדירות 5% (בש"ח) ושיקול דעת נרחב לוועדת המכרזים.
- ה. במכרזים שונים גובה ערבות הביצוע נשאר קבוע לכל אורך הכנת התכנית, גם כאשר יתרת שכר הטרחה המגיעה למתכנן הינה קטנה מאוד (בסוף התהליך).

הצעות לפתרון

- א. לותר על ערביות מרכז וערביות ביצוע של מתכננים. כך נוהגים, למיטב ידיעתנו, כל משרדי הממשלה האחרים. ויתור על סעיף זה יסייע להגדיל את מספר המשתתפים במכרזים, יקטין עלויות למדינה ויצמצם את הבירוקרטיה הכרוכה בהגשת הצעה ובביצוע העבודה עצמה.
- ב. לבחון אפשראות לאימוץ הוראה חדשה (1.1.09) של החשב הכללי ל"חלף ערבות".
- ג. לכל הפחות יש לאפשר: איחוד ערביות של מתכנן המבצע מספר תכניות במקביל עבור משרד הפנים (שלא יצטרך ערבות נפרדת לכל חוזה); קביעת סכומי ערבות שונים בהתאם להיקף המכרז; התחשבות בכך שמרבית שכר הטרחה במכרז איננו מיועד למעשה למתכנן מגיש ההצעה; והורדת גובה הערבות באופן מדורג עם התקדמות העבודה.

4. פירוט תשומות בהצעה ושינוי ציוני האיכות בהתאם

הבעיות

- א. כיום נדרש פירוט עצום (טבלאות מפורטות) של תשומות היועצים בכל שלב בעבודה. פירוט זה הינו למעשה במקרים רבים פיקטיבי לחלוטין בהצעות המוגשות, מיותר ועלול להיות מזיק לתהליך ההערכה. ממילא אין דרך וגם לא נדרש לפקח עליו בעת ביצוע העבודה. בהקשר זה נשמעו הטענות הבאות: 1. הגשת תשומות "אמיתיות" נמוכות תגרום להערכה נמוכה בשלב האיכות (25% מציון האיכות!) כי יראו כאילו יש מעט שעות לצוות. לכן מתכננים רבים רושמים הרבה יותר שעות ממה שבפועל מתכוונים להשקיע ומתמחרים פיקטיבית במחיר נמוך לשעה בהצעת העלות; 2. לחילופין ריבוי שעות "אמיתיות" יתן אינדיקציה לבוחן בשלב האיכות שמדובר בהצעה גבוהה שלא תזכה בשלב העלות ועלולה להשפיע על הדירוג שלו. בכל מקרה מדובר במצב בעייתי בשלב האיכות ובכמות עבודה עצומה הנדרשת לבניית הטבלאות. העקרון של המכרז צריך להיות פשוט – הגדרה מדויקת של התוצר הנדרש, האיכות והעלות שלו.

הצעות לפתרון

- ב. ביטול הדרישה לפירוט שעות העבודה של כל חברי הצוות בהצעה.
- ג. להשאיר בשלב האיכות רק טבלה פשוטה של כל העבודה (ולא על פי שלבים) של אחוז שעות העבודה של כל יועץ (דיסציפלינה) מתוך סה"כ שעות העבודה של הצוות.

יו"ר: אדר' עמוס ברנדייס, אימייל: amos-br@inter.net.il טל: 09-7446015 פקס: 09-7446017

מזכירות: מיכל שגב טל: 050-3445590

כתובת: איגוד המתכננים בישראל, ת.ד. 168 כפר סבא.

אימייל: igudm1@gmail.com אתר האיגוד: www.aepi.org.il

ISRAEL PLANNERS ASSOCIATION

<p>ד. בשלב העלות לכלול רק סה"כ שכר טרחה של כל יועץ, בלי פירוט על פי שלבים. ה. להקטין משמעותית (כיום 25%) את היקף ציון התשומות בהערכת האיכות. הדגש המרכזי צריך להיות על איכות ההצעה והצוות.</p>	
<p>5. דרישה למכתבי המלצה</p> <p><u>הבעיות</u> א. מרבית אנשי המקצוע מוכרים לצוות הבוחר. מתכננים מסתייגים מפניה לקבלת המלצות: הדבר דורש זמן ניכר, נציגי משרדים ממשלתיים מסתייגים ממתן המלצות, רבים מבקשים שהמתכנן ינסח עבורם את המכתב והדבר עשוי ליצור "תלות" בנותן המכתב. מהימנותם של חלק ממכתבי ההמלצה מוטלת בספק בכל מקרה.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> א. לרשום שמות ממליצים פוטנציאליים עם פרטי יצירת קשר. במידת הצורך, כאשר מדובר באיש מקצוע לא מוכר, יפנה משרד הפנים לקבלת חוות דעת. כך נוהגים גם משרדי הממשלה האחרים. ב. להגיש מכתבי המלצה במסגרת הרישום למאגר המתכננים – פעם אחת בלבד ב- 4 שנים ולא לכל מכרז מחדש.</p>	
<p>6. ביטול דרישה לפירוט כל הלקוחות של המתכנן ונימוקים לניגודי עניינים אפשריים</p> <p><u>הבעיות</u> א. המכרזים החדשים דורשים פירוט בלתי סביר של כל הלקוחות מכל סוג ופירוט הסיבות לגבי כל אחד מהם מדוע המתכנן סבור שאיננו בניגוד עניינים לגבי כל לקוח. הפירוט המוצע דורש השקעת שעות עבודה רבות ובחלקו מיותר.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> א. החזרת הפירוט הקודם שנדרש לגבי פרויקטים בסביבת התכנון או רלוונטיים לפרוייקט ושינוי הגישה לגבי ניגודי עניינים (ראה הצעות בהמשך המסמך).</p>	
<p>7. העברת קובץ ממוחשב להגשת הצעה</p> <p><u>הבעיות</u> א. משרד הפנים מסרב לאחרונה להעביר קובץ ממוחשב בפורמט WORD המקל מאוד על המציעים בעריכת ההצעה וחוסך זמן. זאת מפחד שהמתכנן ישנה דבר מה בקובץ.</p> <p><u>הפתרון</u> א. להחזיר את הנוהל של העברת קובץ וורד ולהוסיף ניסוח משפטי למסמכי המכרז שעל פיו רק המסמך שהוציא משרד הפנים הוא המחייב ויש סתירה, הוא הקובע.</p>	
<p>8. היקף תוכנית העבודה במסגרת המכרז וההקפדה עליה</p> <p><u>הבעיות</u> א. במכרזים מסויימים הוגבל היקף תוכנית העבודה המפורט עד 10 עמודים. בעקרון חיובי, אם כי מקשה על תמצות הרעיונות. מסייע גם בבדיקת החומר ע"י קוראי ההצעות ומסייע להדגשת הבהירות של ההצעה המוצעת. יחד עם זאת עבודות שעמדו בהיקף זה הוערכו כ- "כלליות מידי" בהשוואה לעבודות אחרות, אשר למעשה לא עמדו בתנאי המכרז (כרכים עבי כרס) ולא נפסלו.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> א. להשאיר את מגבלה של כמות עמודים (בהתאם לסוג המכרז – למשל לעיר גדולה 20 עמודים ולפרוייקט תשתית פשוט או ליישוב קטן 10 עמודים). להקפיד על המגבלה ולוודא שחברי ועדת מכרזים מודעים אליה.</p>	

<p>9. היקף הביטוח המקצועי הנדרש</p> <p><u>הבעיות</u> א. גובה הכיסוי של הביטוח המקצועי הנדרש איננו מאפשר למשרדים קטנים לגשת למכרז. ממילא תכניות מתאר ארציות, מחוזיות ועירוניות הינן "בסיכון נמוך" יחסית של תביעות מסוג זה (ככל הידוע לא מוכרות תביעות לסוג פרויקטים זה).</p> <p><u>הצעות לפתרונות</u> א. הקטנת גובה הכיסוי הנדרש באופן כללי ובהתאמה להיקף המכרז באופן ספציפי.</p>	
<p>10. תמחור מרכיב "שיתוף הציבור"</p> <p><u>הבעיות</u> מתכננים רבים אינם מודעים לחשיבות מרכיב שיתוף הציבור בתהליך התכנון. לאור זאת ועל מנת להקטין את עלות ההצעה נוטים מתכננים לצמצם את היקף מרכיב זה. התקציב הקטן המוקצה אינו מאפשר במקרים רבים לבצע שיתוף ציבור מקצועי ומשמעותי.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> אחת מהשיטות הבאות: א. הגדרה מראש של מרכיב שיתוף הציבור (סוג, מהות, תהליך ותוצרים מחייבים) ע"פ מפרט מינימום שיוגדר במסמכי המכרז. הצוות יוכל להציע מעבר לכך. יש להתאים המפרט לפרויקט הספציפי. ב. הגדרת תקציב שיתוף הציבור כאחוז מכלל ההצעה, או הגדרה מראש של תקציב שיתוף הציבור. ההצעות יפרטו דגם השיתוף במסגרת התקציב שהוקצב במפרט. ג. תמחור נפרד של מרכיב זה בהצעת המחיר ובצורה מפורשת. לדרוש יועץ נפרד לשיתוף הציבור, כמו יועצים אחרים נדרשים.</p>	
<p>1. התמשכות העבודה והתארגנות מראש בהתאם</p> <p><u>הבעיות</u> א. העבודה על תכניות מסוג זה נמשכת שנים רבות וקשה מאוד לתמחר מראש את כל מרכיביה. מידת אי הודאות לגבי שינוי תנאים, שינויים פרסונליים, כניסה לתוקף של תכניות חדשות, מבא"ת חדש, מורכבות ובעיות אחרות, הינה גבוהה מאוד. חוסר הגמישות של המכרזים בנושא הכספי גורם לשתי תופעות מנוגדות: מחד המתכנן מנסה לקחת מקדם בטחון גבוה וההצעות גבוהות יותר (עולות למדינה יותר כסף, אף כאשר העבודה איננה כה מורכבת) ומאידך, המתכנן מתקשה לסיים את העבודה אחרי שנים, כאשר שלבי התשלום והיקף התשלום אינם מכסים את העבודה בשלבים אלה. שני המצבים אינם טובים.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> א. להגדיר מראש שמרכיב ליווי אישור התכנית בועדות התכנון (כולו, או החל משלב מסויים) לא יכלל בהצעת המתכנן והתשלום יבוצע על פי תעריף חשכ"ל, בהתאם לכמות שעות העבודה שיושקעו בפועל. ניתן לקבוע בעת ביצוע העבודה סל שעות למתכנן, אשר משרד הפנים ישמור אותו ככב"מ, כבר במסגרת אישור התקציב לפרוייקט. לחילופין לקבוע (כמו שהיה בעבר) שהצעת המתכנן הינה לליווי אישור התכנית עד 3 שנים אחרי הגשתה לוועדות ולאחר מכן יקבל את יתרת התשלום של החוזה ואם יהיה המשך לעבודה יקבל תשלום על פי שעות בפועל בתעריף חשכ"ל.</p> <p>2. שלבי תשלום</p> <p><u>הבעיות</u> א. שלבי התשלום אינם משקפים את כמות העבודה הרבה יותר הנדרשת מיועצים בצוות התכנון. מרביתם עושים את מרבית העבודה בתחילת התהליך וכמעט ואינם שותפים בתהליך אישור התכנית (למשל פרוגרמה, איכות הסביבה וכו'). ב. מיעוט שלבי התשלום, במיוחד בהליך אישור התכנית, מקשה על המתכנן ולו נותן לו "אופק סביר"</p>	<p>תנאי ביצוע העבודה ותמחור</p>

<p>לקבלת התשלום הבא. <u>הצעות לפתרון</u> א. לשנות את שלבי התשלום לגבי דיסציפלינות נבחרות, באופן שיקבלו את מרבית התשלום בשלבי הכנת התכנית. ב. לקבוע שלבי תשלום נוספים רבים ככל האפשר, במיוחד במקביל לאישור התכנית (חלוקת משנה).</p> <p>3. מנהלי תכנון</p> <p><u>הבעיות</u> א. הדרישות הגבוהות ממנהלי התכנון מחייבות בדרך כלל משרדי תכנון, גם גדולים, לקחת חברות ניהול פרויקטים חיצוניות. במקרים רבים, הגמשת הקריטריונים היו מאפשרים למשרד תכנון הידוע לנהל פרוייקט, להוביל את התכנון בעצמו ולחסוך בעלויות לוגיסטיות ולהגדיל את היקף התשומות לעבודת התכנון עצמה. ב. פעמים רבות הניהול על ידי מי שאינו בקיא בעבודה ובהיבטיה התכנוניים/מקצועיים יוצר מנגנון מיותר, המכביד על ההתנהלות ואף עלול לפגוע באיכות העבודה.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> א. הגמשת הקריטריונים הנדרשים ממנהל התכנון, באופן שיוכל להיות אחד העובדים במשרד המתכנן.</p>	
<p>1. "חייץ" ממידע חשוב לגיבוש ההצעה</p> <p><u>הבעיות</u> א. איסור קיום כנס מתכננים ואיסור קיום מפגשים עם בעלי תפקידים רלוונטיים ברשות המקומית. החשש מ"תיאום" בין מתכננים בגלל שיפגשו בכנס מתכננים נראה מופרך, שכן ממילא מי שינסה לעשות זאת יכול גם כעת, אך מדובר בעבירה פלילית וקל מאוד לחשוף זאת בקריאת הצעות המתכננים. ככל הידוע לא מוכרים מקרים כאלה.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> ב. לשפר זרימת המידע על ידי קיום כנס מתכננים והיתר לפגישות עם בעלי תפקידים בעת הכנת ההצעה. במקרים מסויימים ניתן גם לערוך סיור ברשות ופגישה מסודרת עם ממלאי תפקידים בה.</p>	<p>שקיפות המידע</p>
<p>2. סודיות מגישי ההצעות (במכרזים סגורים)</p> <p><u>הבעיות</u> א. יועצים בתחומים הרלוונטיים (תחבורה, נוף, חברה, כלכלה, שיתוף ציבור, סביבה, תשתיות, תפעול, מדידות ועוד) אינם יודעים למי פנו לצורך הגשת הצעות ולא יכולים להציע עצמם לצוותים. המצב יוצר חרושת שמועות ואין ספור טלפונים מיותרים לראשי צוותים פוטנציאליים, שכלל לא פנו אליהם.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> א. לפרסם באתר אינטרנט של מינהל התכנון לאילו מתכננים בוצעה פנייה (במכרזים סגורים).</p>	
<p>3. פרסום התוצאות</p> <p><u>הבעיות</u> א. תוצאות המכרזים אינם מתפרסמות לכלל ציבור המתכננים (אתר אינטרנט) ואינן מועברות למתחרים במכרז (יש תלונות על אי העברת החומר אחרי פניות חוזרות ונשנות ושימוש בעו"ד). לא מאפשר ללמוד מנסיון עצמי ומנסיונם של אחרים לצורך הכנת הצעות עתידיות. ב. יש תלונות רבות על כך שמינהל התכנון לא עונה על מכתבים של מתכננים, לא הודיע כלל על החלטותיו ואלה נודעו באופן מקרי או במסגרת חרושת שמועות.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> א. פרסום התוצאות באתר האינטרנט של מינהל התכנון – טבלת הערכה, מחיר, פרוטוקולים של</p>	

ISRAEL PLANNERS ASSOCIATION

<p>הועדה. את החלק המקצועי בהצעה להשאיר חסוי בכדי לשמור על זכויות יוצרים. ב. שיפור הקשר בין מינהל התכנון למתכננים המגישים הצעות.</p>	
<p>4. הסברים למגישי הצעות למחקרים בתחום התכנון שלא נבחרו</p> <p><u>הבעיות</u> א. מגישי הצעות לא קיבלו שום נימוק מדוע הצעתם לא נבחרה.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> א. להעביר למגישים דו"ח של "הרפריז"- הקוראים/ מעריכים. קבלת חוות דעת חשובה לצורך הגשת הצעה בעתיד או שיפורה וכמו כן כדי לקבל התייחסות הולמת לעבודה הקשה המוקדשת להכנת הצעת מחקר.</p>	
<p>1. ציוני הערכת העלות (ההצעה הכספית)</p> <p><u>הבעיות</u> א. ראשית יש לברך על כך שציון האיכות מהווה 80% משיקלול הבחירה, אך שיטת החישוב נותנת בכל זאת יתרונות למחיר מעבר ל- 15%/25% מהממוצע של ההצעות. בהקשר זה הזכרו מס' מקרים של פסילות של הצעות: 1. הצעה שהייתה מתחת לטווח של 25% מהממוצע. במכרז העוסק בנושאים ספציפים בו יש למציעים מסויימים יתרון מראש (לא מכרז רוטיני/ שגרתי) הדבר לא מאפשר לבעלי היתרון הנ"ל לתת הצעת מחיר נמוכה יותר. 2. ההצעה היחידה שעברה את שלב האיכות בציון גבוה ובכל זאת נפסלה בגלל הפרש המחיר יחסית ל- 3 ההצעות האחרות שלא עברו את סף האיכות, וזאת למרות שההצעה היתה נמוכה מהאומדן של משרד הפנים לביצוע העבודה. 3. מכיוון שהתקבלו יותר מ- 7 עבודות נפסלה היקרה ביותר והזולה ביותר. ההפרש בין היקרה ביותר (אשר זכתה לציון האיכות הגבוה מכולן) לבין זו שלפניה שזכתה, היה מזערי.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> א. להתאים את שיטת הניקוד לתקנות החדשות לגבי בחירת מתכננים שאושרו לאחרונה בכנסת ולראות כיצד ניתן להתאימן באופן המיטבי לבעיות שהיו בעבר. ב. להחזיר את סף האיכות (ציון 80) כתנאי למעבר לשלב העלות. ג. לשקלל את ציוני העלות הממוצעים רק בין המתכננים שעברו את סף האיכות הנדרש. ד. לדאוג לנוסחה של שקלול העלות, אשר הפרשים בציונים המתקבלים ממנה אכן משקפים נאמנה את החלק היחסי של העלות בהערכת ההצעות (20%) – שכן בציוני האיכות הפרשים אינם גבוהים בדרך כלל ואילו בעלויות הפרשים גדולים והציונים בהתאם.</p> <p>2. הערכה איכותית של מרכיב שיתוף הציבור</p> <p><u>הבעיות</u> א. הערכה איכותית נעשית אך ורק במסגרת הגישה התכנונית שסה"כ משקלה הוא 15% ולפיכך מרכיב שיתוף הציבור מקבל משקל קטן מאוד והשפעתו שולית על ההערכה האיכותית של ההצעה.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u> א. לפיכך מוצע שמרכיב שיתוף הציבור יקבל בסיס הערכה נפרד וגדול יותר על בסיס קריטריונים מפורטים אשר יופיעו במפרט (תלוי בסוג המכרז).</p> <p>3. הצוות המקצועי המעריך את ההצעה</p> <p><u>הבעיות</u> א. בדרך כלל הצוותים המעריכים את ההצעות מורכבים מאותם אנשים והדבר מקשה על מתכננים מסויימים שקיבלו "תווית" שלילית מהם.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u></p>	<p>הערכת ההצעות ובחירת הזוכים</p>

ISRAEL PLANNERS ASSOCIATION

<p>א. בכדי לצמצם את השפעת "הגורם האנושי" על ההערכה מוצע כי ההערכה תתבצע ע"י צוותים מקצועיים מתחלפים- מס' צוותים שונים שימונו לתקופת זמן מסויימת ויחלפו בסופה בממלאי תפקידים אחרים.</p> <p>ב. לבנות מאגר של מעריכים מקצועיים (עובדי ציבור שפרשו לגמלאות או אנשי מקצוע מהמגזר הפרטי שלא משתתפים בעבודות מסוג זה). יתוגמלו לפי מחיר שיקבע.</p>	
<p>4. התמשכות בלתי סבירה של משך בדיקת מכרזים / ביטול מכרזים לאחר סיום תהליך ההערכה</p> <p><u>הבעיות</u></p> <p>א. היו מכרזים שמשך הבדיקה שלהם התארך באופן לא סביר, דבר שדרש מהמתכננים להאריך ערבות שוב ושוב וכמובן התקשו בהתארגנות פנים משרדית לגבי התחייבויות לעבודות אחרות.</p> <p>ב. היו מקרים של ביטול המכרז בעקבות עלות ההצעה הזוכה עקב חוסר תקציבי.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u></p> <p>א. להימנע מפרסום מכרזים אם אין כיסוי תקציבי.</p> <p>ב. פתרונות אפשריים (כנהוג ע"י הבנק העולמי) למקרים בהם יש חשש מחריגה מהאומדן- מנגנון הערכה מוקדמת/תקצוב הפרויקטים בעבודת מטה שיטתית, פרסום מסגרת התקציב המאושר / או תשומות זמן מוגדרות מראש אשר יאפשר למציעים להתאים הצעותיהם למסגרת (מפרט גמיש עם הבחנה בין דרישות מינימום לתפוקות נוספות לשיקול המציע), פרסום מכרזים עם מחיר נקוב מראש ובחירת זוכה על בסיס איכות בלבד.</p> <p>ג. עמידה בלו"ז קבוע מראש להערכת ההצעות ופרסום התוצאות.</p>	
<p>1. ריכוז/ פריסת פרסום המכרזים</p> <p><u>הבעיות</u></p> <p>א. ריכוז פרסום המכרזים מקשה על הכנת הצעות ליותר ממכרז אחד, מצמצם את ההיענות ומוסיף קשיים בתהליך ההערכה וטיפול משרד הפנים.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u></p> <p>א. לפזר את פרסום המכרזים על פני השנה וכך מי שיפסיד במכרז מסויים יוכל לגשת למכרז אחר מאוחר יותר.</p>	<p>פרסום המכרזים</p>
<p>1. פסילה בגין ניגודי עניינים</p> <p><u>בעיות</u></p> <p>א. בחינת ניגודי העניינים ב"ארץ קטנה כמו שלנו" הינה בלתי סבירה מבחינת חומרתה. אין ספק שהנושא חשוב מאוד, אך נראה שמשרד הפנים נוקט בגישה "חשדנית" מראש יותר מכל משרד ממשלתי אחר. דוגמא: ביטול כל צוות החשיבה של תמ"א 35 בנימוק: "יש לבטל את צוות החשיבה היות והחברים בצוות זה אינם חתומים בהסכם התקשרות עם משרד הפנים ולפיכך אין להם מחוייבות ואחריות כלפי המשרד". לא נעשה אף נסיון להחתיים את צוות החשיבה על הסכם התקשרות או על מסמך למניעת ניגוד עניינים. במקרים מסויימים נפסלו מתכננים בשל מעורבותם בפרוייקט תכנוני ברשות סמוכה, גם אם מדובר בנושאי תכנון שונים ולא קיים כל קשר בין התכניות.</p> <p><u>הצעות לפתרון</u></p> <p>א. להגמיש את דרישות ניגוד העניינים ולמצוא נוסח משפטי מוסכם לעניין זה. מאידך להגביר האכיפה במקרים בהם קיים ניגוד עניינים תוך כדי עבודה (גם מבחינה עניינית וגם כדי ליצור הרתעה).</p> <p>ב. להבדיל בבחינת ניגוד עניינים בין תכנון עבור גורם פרטי/זמי, לבין תכנון עבור משרד ממשלתי אחר או הרשות המקומית באותו שטח תכנון.</p>	<p>ניגודי עניינים</p>

איגוד המתכננים בישראל

رابطة المخططين في اسرائيل

ISRAEL PLANNERS ASSOCIATION

י"ר: אדר' עמוס ברנדייס, אימייל: amos-br@inter.net.il טל: 09-7446015 פקס: 09-7446017

מזכירות: מיכל שגב טל: 050-3445590

כתובת: איגוד המתכננים בישראל, ת.ד. 168 כפר סבא.

אימייל: igudm1@gmail.com אתר האיגוד: www.aepi.org.il